

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU

ARHIVSKI FOND

HR-DASB-123

OSNOVNA ŠKOLA GARČIN

(1714.)1889. -1961.(1973.)

SUMARNI INVENTAR

Fond opisala **Katarina Aladrović - Mehandžija**

Slavonski Brod , 2012.

SADRŽAJ

OPIS FONDA

IDENTIFIKACIJA

Identifikacijska oznaka / Signatura / Naslov

Vrijeme nastanka gradiva

Razina opisa

Količina zapisa..... 3

KONTEKST

Naziv stvaratelja..... 4

Povijest stvaratelja..... 4

Povijest arhivskog fonda..... 5

Način preuzimanja ili predaje..... 5

SADRŽAJ I USTROJ

Sadržaj

Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Plan sređivanja..... 6

UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

Uvjeti dostupnosti

Uvjeti objavljivanja i umnožavanja

Jezik/pismo u gradivu

Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Obavijesna pomagala..... 7

DOPUNSKI IZVORI

Dopunski izvori

Bibliografija..... 8

KONTROLA OPISA

Napomena arhivista

Pravila ili propisi

Nadnevak izrade opisa..... 8

INVENTARNI POPIS..... 9

OPIS FONDA

IDENTIFIKACIJA

Identifikacijska oznaka /signatura

HR-DASB-123

Naslov

OSNOVNA ŠKOLA GARČIN

Vrijeme nastanka gradiva

1889.- 1961.

Razina opisa

Fond

Količina jedinice opisa

5 tehničkih jedinica (knjiga)

(0.13 d/m)

KONTEKST

Naziv stvaratelja

Niža pučka škola u Garčinu 1830.-1931.

Državna osnovna škola u Garčinu 1932.-1941.

Državna mješovita pučka škola u Garčinu 1941.-1945.

Narodna osnovna škola Garčin 1946.- 1958.

Osnovna škola "Đuro Salaj" Garčin 1973.-1991.

Osnovna škola Vjekoslav Klaić Garčin

Povijest stvaratelja

Prema podatku koji donosi Cuvaj pučka škola u Garčinu postoji od 1714., dok Ivan Martinović koristeći zapisnik kanonske vizitacije iz 1769. navodi podatak da je trivijalna škola u Garčinu počela raditi 1765., a prvi učitelj je bio Ivan Almasy koji je podučavao na njemačkom jeziku.¹Tada je školu polazilo 40 učenika. Nastava je trajala tri godine.

Prva školska zgrada je bila drvena u blizini crkve sa jednom učionicom i stanom za učitelja. Nova školska zgrada je građena 1827. godine, jedna soba služi za učionicu, a dvije su učiteljev stan.²

Pučka narodna škola je osnovana 1830. godine, a učitelj je bio pisar Ivan Miljević.³U trivijalnoj školi je u to vrijeme radio učitelj Ferdinand Klaić, djed povjesničara Vjekoslava Klaića. Zgrada pučke škole je sagrađena 1839. i od tad u selu postoje dvije škole: narodna pučka škola koju polaze djeca iz Garčina, Sapca, Selne i Bickog Sela te trivijalna njemačka škola za djecu roditelja njemačkog zapovjednog kadra koji su služili u garčinskoj i trnjanskoj satniji vojske. Isti učitelj poučava i u trivijalnoj i pučkoj školi.

Trivijalna škola prestaje sa radom 1871. dok pučka škola kasnije postaje petorazrednom.⁴Zabilježeno je da je 1871./1872. Garčin imao i djevojačku školu, odnosno djevojčice su pohađale nastavu

¹ Maoduš Ilija, Garčin, Garčin, 2004., str.82

² Maoduš Ilija, Garčin, Garčin, 2004., str.86

³ Maoduš Ilija, Garčin, Garčin, 2004., str.87

⁴ Maoduš Ilija, Selna, Zagreb, 1999., str. 60

odvojeno od dječaka.Škola nije imala svoj voćnjak nego su djecu učitelji učili u seoskim voćnjacima. Trivijalna škola u Garčinu ponovno počinje raditi 1801., a radila je sve do 1871. godine i donošenja novog školskog propisa.⁵Godine 1824./1825. trivijalnu školu je polazilo samo 27 dječaka, a na kraju godine 5 ih se ispisalo.Polaženje te škole nije bilo obavezno. Školski vrt je osnovan 1888.

Škola postaje četverorazredna početkom 20. stoljeća. Djeca iz okolnih sela, među kojima je i Selna, su do 1953. išla u školu u Garčin, nakon čega niži razredi idu u mjesne škole.Godine 1953. škola postaje sedmorazredna, a dvije godine kasnije osmogodišnja što je i danas.

Garčinska škola je početkom 1960-tih obuhvaćala školsko područje: Garčin, Bicko Selo, Sapci, Poljanci, Oprisavci, Trnjanski Kuti, Zadubravlje, Trnjani, Selna i Klokočevik, a osim centralne škole u Garčinu postojala su i 3 područna odjeljenja u kojima su također viši razredi, a ta su bila u Trnjanskim Kutima, Oprisavcima, Klokočeviku. Učenici viših razreda iz Zadubravlja, Selne, Sapaca, Bickog Sela i Trnjana putuju na nastavu u Garčin, ali nema organiziranog školskog prijevoza.U školi 1963. godine djeluje 37 prosvjetnih radnika.⁶Škola se borila sa pomanjkanjem školskog i stambenog prostora, prostora za izvannastavne aktivnosti, dotrajalošću školskih zgrada i stručnošću kadra, a radilo se u 2 smjene. Broj učenika u centarnoj školi je od 1962. do 1964. narastao sa 378 na 424. Nakon potresa 1964. tzv. Velika škola, izgrađena još 1827., je srušena(bila je oštećena) te se pristupilo građenju nove na istom mjestu.Školska godina 1964./1965. je započela sa radom redovno iako školska zgrada još nije bila dovršena, pa se u Garčinu radilo u zgradi doma i u kinodvorani u 3 smjene. Naziv garčinske škole je bio Osnovna škola Garčin sve do 1973. kada dobiva naziv Osnovna škola “Đuro Salaj”.Iz pregleda prosvjetno-pedagoške službe Skupštine općine Slavonski Brod za travanj 1965. vidljivo je da školu pohađa 1.101 učenika koji su raspoređeni u 37 odjeljenja u centranom i područnim školama.⁷

Skupština općina Slavonski Brod donosi 1968. odluku o mreži osnovnih škola na području Općine Slavonski Brod prema kojoj su u sastavu Osnovne škole Garčin i škole: Oprisavci, Klokočevik, Trnjanski Kuti, Sapci, Zadubravlje, Trnjani, Bicko Selo, Vrhovine i Poljanci, pri čemu su sve osim Klokočevika četverogodišnje(ona je osmogodišnja).⁸

Škola mijenja naziv 1991. u Osnovna škola Vjekoslav Klaić po povjesničaru rođenom u Garčinu.Od 1990-tih područni odjeli matične škole u Garčinu su: Klokočevik, Vrhovina, Trnjani, Zadubravlje, Selna, Bicko Selo i Sapci. Školske 1996./1997. je ukupno 565 učenika u školi. Tijekom 2003. je dovršeno uređenje stolarije na školskoj zgradi.Školska sportska dvorana je otvorena 2006. godine. Tijekom 2007./ 2008. u školi radi 41 učitelj, a školu polazi 480 učenika.Primjećuje se manji broj učenika, a osobito u područnim školama gdje se radi u kombiniranim odjelima.Školske 2008./2009. je samo 456 učenika, a nastava se osim u matičnoj školi u Garčinu odvija i u 5 područnih škola: Bicko Selo, Klokočevik, Sapci, Trnjani i Zadubravlje.

Povijest arhivskog fonda

Državni je arhiv u Slavanskom Brodu preuzeo 1998.godine arhivsko gradivo od Osnovne škole „Vjekoslav Klaić” Garčin zajedno s gradivom škola: Selna, Oprisavci, Bicko Selo, Trnjani, Klokočevik,

⁵ Maoduš Ilija, Garčin, Garčin, 2004., str.89

⁶ HR-DASB-421 Zavod za unapređenje osnovnog obrazovanja, Izvještaji škole Garčin

⁷ HR-DASB-421 Zavod za unapređenje osnovnog obrazovanja, Izvještaj prosvjetno-pedagoške službe za školu Garčin

⁸ Službeni vjesnik općine Slavonski Brod, br.7, 15.7.1968.,166

Trnjanski Kuti, Zadubravlje. Preuzeto je gradivo iz razdoblja 1889. – 1961. Gradivo je preuzeto u djelomično sređenom stanju, zajedno s popisom gradiva , a sadrži knjige i 3 pojedinačna spisa.

Način preuzimanja ili predaje

Državni je arhiv u Slavonskom Brodu preuzeo 1. srpnja 1998.godine arhivsko gradivo od Osnovne škole „Vjekoslav Klaić” Garčin. To je učinjeno po službenoj dužnosti temeljem čl. 14 i 15. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine br. 105/ 1997). Tom prilikom je preuzeto I gradivo sljedećih škola: Selna, Oprisavci, Bicko Selo, Trnjani, Klokočevik, Kuti, Zadubravlje. Podatke o predaji nalazimo u zapisniku o primopredaji od 2.srpnja 1998. godine urbroj: 2178-19-06-98-4 te u Knjizi primljenog gradiva br.I. Gradivo fonda je upisano u Knjigu primljenog gradiva br. I. pod brojem 13 na str. 156, te u Knjigu općeg inventara I pod br.226 na str.197.

SADRŽAJ I USTROJ

Sadržaj

Fond ove osnovne škole se sastoji od pedagoške dokumentacije: imenika, ispitnih izvješća te 3 komada pojedinačnih spisa.

Odabiranje, izlučivanje i rokovi čuvanja

Tijekom sređivanja gradiva u Državnom arhivu u Slavonskom Brodu nije izvršeno izlučivanje.

Plan sređivanja

1. Pedagoška dokumentacija 1889.-1961.
 - 1.1. Glavni imenici 1898.-1960.
 - 1.2. Ispitna izvješća 1889.-1927.

UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

Uvjeti dostupnosti

Gradivo fonda dostupno je sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima(NN br. 105/1997) i Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br. 67/1999). Osobni podaci koje sadržava pedagoška dokumentacija dostupni su 70 godina od nastanka odnosno 100 godina od rođenja osobe na koju se ti podaci odnose.

Uvjeti objavljivanja i umnožavanja

Uvjeti objavljivanja i umnožavanja utvrđeni su Pravilnikom o korištenju arhivskog gradiva te Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavonskom Brodu.

Jezik/pismo u gradivu

Jezik je hrvatski, a pismo latinica.

Tvarne značajke i tehnički uvjeti

Knjige su u dobrom stanju, nema mehaničkih oštećenja. Restauracija nije potrebna.

Obavijesna pomagala

Sumarni inventar izrađen u Državnom arhivu u Slavonskom Brodu 2012. godine sukladno Općoj međunarodnoj normi za opis arhivskoga gradiva ISAD(G).

DOPUNSKI IZVORI

Fond

HR-DASB-421 Zavod za unapređenje osnovnog obrazovanja

Bibliografija

Cuvaj Antun, Građa za povijest školstva, sv.II., 1910.

Službeni vjesnik kotara Slavonski Brod, br. 8- 9, 1956 ., broj 226.

Službeni vjesnik općine Slavonski Brod, br. 7, ,15. 7. 1968., broj 166

Maoduš Ilija, Selna, Zagreb, 1999.

Maoduš Ilija, Garčin, Garčin, 2004.

KONTROLA OPISA

Napomena arhivista

Stvaratelj je klasificiran kao djelatnost kulture i obrazovanja s arhivskom klasifikacijskom oznakom D.5.

Pravila ili propisi

Gradivo je opisano po Općoj međunarodnoj normi za opis arhivskoga gradiva,⁹ (2.izd.) i Međunarodnoj normi arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji¹⁰.

Nadnevak izrade opisa

Srpanj, 2012.

⁹ ISAD(G): Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva.-2.izdanje, Zagreb,2001.

¹⁰ ISAAR(CPF): Međunarodna norma arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji, Zagreb,1999.

INVENTARNI POPIS

HR-DASB- 123 OSNOVNA ŠKOLA GARČIN

Signatura serije: HR-DASB-123/1

Naslov: Osnovna škola Garčin

Naziv serije: PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1898. - 1960.

Razina opisa: Podserija - GLAVNI IMENICI / MATICE 1.1.

Količina: 2 knjige

Br. teh. jedinice	Seriya	Podserija	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
1.	PEDA- GOŠKA DOKU- MENTA- CIJA	1.1. GLAVNI IMENICI/ MATICE	Imenik - matica Niže pučke škole Opuštene djece u GARČINU Od 1. rujna 1898./1899. god. Do 1. rujna 1929. godine	1898. - 1929.	1 knjiga
2.	PEDA- GOŠKA DOKU- MENTA- CIJA	1.1. GLAVNI IMENICI/ MATICE	Glavni imenik sedmogodišnje škole u GARČINU Od šk. god. 1949./1950. Do šk. god. 1959./1960. Od broja 1 - 616	1949. - 1960.	1 knjiga

Signatura serije: HR-DASB-123/1

Naslov: Osnovna škola Garčin

Naziv serije: PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1890. - 1927.

Razina opisa: Podserija - ISPITNO IZVJEŠĆE 1.2.

Količina: 3 knjige

Br. teh. jedinice	Seriya	Podserija	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
3.	PEDA- GOŠKA DOKU- MENTA- CIJA	1.2. ISPITNA IZVJE- ŠĆA	Ispitno izvješće O napretku učenika I, II, III i IV razreda Niže pučke škole u GARČINU Šk. god. 1889./1890. i Šk. god. 1890./1891.	1889. - 1891.	1 knjiga

HR-DASB- 123 OSNOVNA ŠKOLA GARČIN

Br. teh. jedinice	Seriya	Podseriya	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
4.	PEDA- GOŠKA DOKU- MENTA- CIJA	1.2. ISPITNA IZVJE- ŠĆA	Ispitno izvješće O napretku učenika I, II, III i IV razreda Niže pučke škole u GARČINU od Šk. god. 1891./1892. do Šk. god. 1911./1912.	1891. - 1912.	1 knjiga
5.	PEDA- GOŠKA DOKU- MENTA- CIJA	1.2. ISPITNA IZVJE- ŠĆA	Ispitno izvješće O napretku učenika I, II, III, IV i V razreda Niže pučke škole u GARČINU od Šk. god. 1912./1913. do Šk. god. 1926./1927.	1912. - 1927.	1 knjiga

Signatura serije: HR-DASB-123/1

Naslov: Osnovna škola Garčin

Naziv serije: PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1960. - 1961.

Razina opisa: Podserija - SPISI 1.3.

Količina: 3 kom. pojedinačnih spisa

NAPOMENA: Spisi stavljeni u knjigu – tehničku jedinicu broj 5.

Br. teh. jedinice	Seriya	Podseriya	Sadržaj tehničke jedinice	Vremenska odrednica	Količina
5.	PEDA- GOŠKA DOKU- MENTA- CIJA	1.3. SPISI	Nepodignute svjedodžbe učenika - originali Osnovne škole u GARČINU Područno odjeljenje u Selni Šk. god. 1960./1961. na ime FILIPOVIĆ ALEKSANDAR HARTMAN IVAN POLIĆ MARKO	1960. - 1961.	3 komada